

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту розпорядження Кабінету Міністрів України
«Про схвалення Концепції цифрової трансформації України (Цифровий
порядок денний) на період до 2030 року»

1. Мета

Проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції цифрової трансформації України (Цифровий порядок денний) на період до 2030 року» (далі – проект акта) розроблено з метою формування цілісного стратегічного державного підходу до цифрової трансформації України на період до 2030 року, спрямованого на забезпечення сталого економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності держави, зміцнення її стійкості до безпекових загроз, інтеграцію до цифрового простору Європейського Союзу, гарантування прав і свобод людини в цифровому середовищі з урахуванням провідних міжнародних стандартів, зокрема підходів Організації економічного співробітництва та розвитку.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Задля узгодженого здійснення цифрової трансформації України існує потреба в ухваленні єдиної Концепції цифрової трансформації України (Цифрового порядку денного) на період до 2030 року (далі – Концепція) як політико-формуючого документа, який визначатиме прогнозований шлях цифрового розвитку країни на період до 2030 року, що обумовлено низкою причин.

1. Недостатня узгодженість державної політики у сфері цифровізації

Наскрізною проблемою у сфері є відсутність стратегічного документа, який би визначав цілісне та загальносистемне бачення держави у цьому напрямі. Внаслідок цього цифрова трансформація відбувається фрагментарно, оскільки цифрові ініціативи реалізуються багатьма державними інституціями у різних напрямках без загального стратегічного бачення.

Відтак єдина Концепція дозволить консолідувати напрями політики держави у сфері цифрової трансформації.

2. Глобальні тенденції до цифровізації

Створення та впровадження нових цифрових технологій поступово стають одним із ключових аспектів у визначенні напрямку розвитку країн та їх економік. Розвиток штучного інтелекту, електронної комерції, хмарних технологій та обробки даних – це все доповнює бізнес-моделі, інституції, способи роботи та культуру. Такі трансформації мають відповідний вплив і на державу як постачальника відповідних послуг громадянам та суб'єкта формування політики по відповідному напрямку.

Водночас довгостроковий успіх в цифровій трансформації вимагає як наявності технічної обізнаності, так і чіткості бачення та мети цифрового розвитку. У розрізі цього питання саме стратегічні документи у сфері цифрового розвитку сприяють державам у покращенні здатності трансформувати діяльність державного сектору та процеси прийняття рішень, а також розробляти та надавати послуги, що відповідають потребам та очікуванням користувачів.

3. Євроінтеграційний курс України

Одним із ключових викликів держави на сьогодні є процес євроінтеграції, який став особливо актуальним в умовах триваючої російської агресії. З огляду на це, Концепція є одним із основних інструментів, який сприятиме синхронізації подальших процесів з адаптації українського цифрового законодавства зі стандартами Європейського Союзу, інтеграції у Єдиний цифровий ринок ЄС (Digital Single Market, DSM) та досягнення цілей EU Digital Compass 2030.

4. Забезпечення цифрової інклюзивності

Цифровізація відкриває можливості для держави, бізнесу та громадян. Водночас вона створює ризик «цифрової нерівності», коли частина суспільства – люди з недостатнім рівнем цифрових навичок, низьким рівнем доходів, мешканці віддалених територій, люди похилого віку, особи з інвалідністю чи соціально вразливі групи – залишаються поза межами цифрових сервісів і можливостей.

Концепція має гарантувати, що кожен громадянин – незалежно від місця проживання чи соціального статусу – отримає доступ до онлайн послуг через Єдиний державний веб-портал електронних послуг та мобільний додаток Порталу Дія (Дія) чи інші цифрові платформи. Цифрові технології мають відкривати нові можливості для працевлаштування, освіти, бізнесу. Концепція має забезпечити доступність цих можливостей для всіх громадян, особливо для вразливих груп (ветерани, внутрішньо переміщені особи, люди з інвалідністю).

Більше того, коли цифрові сервіси доступні кожному, вони стають інструментом інтеграції суспільства, зменшують соціальну нерівність і підвищують довіру до інститутів держави.

До того ж цифрова інклюзивність є однією з цілей EU Digital Compass 2030, де передбачено завдання: 100% громадян ЄС повинні мати базові цифрові навички. Для України інтеграція до Єдиного цифрового ринку ЄС вимагає ухвалення аналогічних стандартів.

6. Забезпечення цифрової безпеки

Цифрова трансформація держави, економіки та суспільства неможлива без побудови надійної системи цифрової безпеки. У сучасних умовах – особливо під час війни, коли Україна щодня стикається з масштабними кібератаками (банківська система, енергетика, транспорт, електронні комунікації та урядові сервіси стають цілями таких атак) – саме кіберстійкість і захист цифрового середовища стають стратегічними пріоритетами національної безпеки.

Численні кібератаки з боку російської федерації довели, що кібербезпека – не лише технічне, а й оборонне питання.

Цифрові сервіси передбачають обробку мільйонів цифрових документів і персональних даних користувачів. Забезпечення їх конфіденційності та цілісності є критичним для довіри суспільства до держави.

Такі виклики вимагають від держави створити цілісну політику цифрової безпеки, щоб гарантувати безперервність роботи держави та бізнесу.

Крім цього, існує необхідність гармонізації українського законодавства з питань кіберзахисту із правом Європейського Союзу (acquis EC) з метою подальшої інтеграції у європейський цифровий ринок.

3. Основні положення проекту акта

Проектом акта передбачено схвалення Концепції цифрової трансформації України (Цифровий порядок денний) на період до 2030 року.

4. Правові аспекти

Проект акта розроблено відповідно до Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 р. № 856.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребує додаткових бюджетних коштів та не матиме прямого чи опосередкованого впливу на надходження та витрати державного та/або місцевого бюджетів. Реалізація проекту акта здійснюватиметься за рахунок бюджетних коштів, передбачених на здійснення функцій відповідних державних органів, коштів міжнародної технічної допомоги та інших не заборонених законодавством джерел фінансування.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта потребує проведення публічних консультацій відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 року № 996 “Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики”.

Проект акта стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, а тому відповідно до абзацу п'ятого пункту 7 § 33 надсилається Науковому комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій для проведення його експертизи та підготовки відповідних рекомендацій.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, які впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть вплинути під час реалізації проекту акта.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Прийняття проекту акта забезпечить впровадження цифрової трансформації в усіх сферах суспільних відносин як складової державної політики з урахуванням комплексного впливу цифрового розвитку на державу і суспільство в Україні.

Реалізація проекту акта матиме вплив на інтереси заінтересованих сторін.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Фізичні та юридичні особи	Позитивний	Фізичні та юридичні особи завдяки злагодженій політиці отримуватимуть переваги від держави як постачальника послуг цифрової трансформації
Держава	Позитивний	Цифрова трансформація буде більш збалансованою, скоординованою та орієнтованою на результат

Заступник Міністра цифрової трансформації України з питань європейської інтеграції

Олександр БОРНЯКОВ